

Anbefalinger til skovrejsning i regi af Grøn Skattereform

Regeringsgrundlaget indeholder en målsætning om rejsning af yderligere 250.000 ha skov i Danmark. Målsætningen understøtter den fællespolitiske ambition fra 1989 om at øge skovarealet til 20-25 pct. inden for en trægeneration.

Etablering af 250.000 ha skov vil bidrage væsentligt til indfrielse af Danmarks CO₂-reduktionsmål. Det gælder både målet om klimaneutralitet i 2045 og målet om 110 pct. reduktion i 2050. Navnlig i forhold til sidstnævnte spiller skovrejsning, pyrolyse og brug af BECCS i energisektoren en afgørende rolle.

Afrapporteringen fra Grøn Skattereform (Svarer-udvalget) skal bidrage til reduktion af landbrugets udledninger og foreslår indførelse af CO₂-afgift og omlægning af landbrugsarealet. Afrapporteringen peger på skovrejsning som centralt virkemiddel og baserer sig derudover på en række fornuftige anbefalinger i relation til at optimere skovrejsningen. Det gælder bl.a.:

- etablering af en national skovrejsningsordning.
- kompensation for landbrugets tab af jordværdi/indkomst i forbindelse med skovrejsning.
- at ny skov rejses med en ligelig fordeling mellem nål- og løvskov, hvilket sikrer robusthed og højt CO₂-optag.
- at skovene rejses med fokus på træproduktion til substitution af øvrige energikrævende og ikke-fornybare materialer.

Danmarks areal er begrænset, og hvis alle samfundsmæssige ønsker og hensyn skal tilgodeses, er der behov for at tænke multifunktionelt. Udover at bidrage til indfrielse af klimamålsætningerne har skoven en lang række øvrige positive effekter, fx træproduktion, natur og biodiversitet, grundvandsbeskyttelse og reduceret kvælstofudledning.

Omlægning fra landbrugsjord til skov vil medføre et væsentligt økonomisk tab pr. ha for den enkelte lodsejer. Til gengæld vil det tilføre samfundet yderligere værdi. En national skovrejsningsordning bør derfor indrettes således, at den udover kompensation for jordværditabet også skaber positivt og frivilligt incitament til, at skoven rejses, hvor det har størst samfundsmæssig værdi.

Dansk Skovforenings anbefalinger

1. En national skovrejsningsordning med fokus på større arealer

Store, sammenhængende skovarealer er afgørende for optimal arealanvendelse med flere synergier. Store arealer er en forudsætning for fremstilling af højværdi træprodukter og størst muligt bidrag til den grønne omstilling. Ved mindre arealer vil en større andel af vedmassen alene bruges brændsel. Store sammenhængende skovarealer bidrager desuden alt andet lige mere til at fremme natur og biodiversitet, da større skovarealer i højere grad certificeres, hvilket indebærer, at ca. 10 pct. af arealet udlægges til urørt skov/økosystemtjenester. Hertil kommer, at større skovarealer også vil øge muligheden for rekreative formål.

I afrapporteringen fra Grøn Skattereform anbefales etablering af en national skovrejsningsordning med fokus på produktionskov. For at opnå dette, bør ordningen prioritere skovrejsninger af en vis størrelse, fx over 50 ha.

For at opnå størst muligt udbytte af skovrejsningen vil det være formålstjenligt, at der indføres en trinvist stigende støttesats, hvor støtten øges, jo større område der omlægges til sammenhængende skovareal. Det vil øge nytteværdien og skabe incitament til, at flere lodsejere samtænker omlægning af landbrugsjord til fælles skovrejsning. Mindre arealer kan også prioriteres, hvis de placeres i tilknytning til eksisterende skov.

Skovrejsning via EU-støttereglerne, som administreres af Landbrugsstyrelsen, har vist sig ikke at være attraktiv i forhold til større skovrejsning. Langt hovedparten af ansøgningerne vedrører arealer under 5 ha.

I de senere år er opstået et gryende marked for salg af CO₂-kreditter ved rejsning af skov. Ved at sætte en minimumsgrænse på fx 50 ha i en national skovrejsningsordning fastholdes muligheden for, at der fortsat kan opnås additionalitet ved mindre skovrejsninger foretaget af private aktører. Her vil fx Klimaskovfonden eller andre private aktører, som anvender det frivillige kreditmarked til finansiering af skovrejsning, fortsat kunne bidrage til skovrejsning under minimumsgrænsen for en national skovrejsningsordning (se nærmere under punkt 4 om finansiering).

2. Fokus på skovrejsningens multifunktionelle potentiale

Skov og skovrejsning har mulighed for at understøtte synergier og multifunktionelle hensyn ved arealanvendelsen. Fx vil det øge den samfundsmæssige værdi, at skovrejsningen gennemføres på arealer, hvor det bidrager til grundvandsbeskyttelse, reduceret kvælstofudledning, opstilling af vindmøller, fremme af natur og biodiversitet, eller hvor skovrejsning kan skabe korridorer, der forbinder eksisterende skovarealer.

En national skovrejsningsordning bør indarbejde disse hensyn i en trinvist stigende støttesats. Områder, der tilgodeser en sådan flerhed af hensyn, vil selvsagt øge den samfundsmæssige værdi af skovrejsningen, og incitamentsstrukturen/støttesatsen i en national skovrejsningsordning bør derfor prioritere arealer, der tilgodeser flest mulig ønskværdige hensyn.

Alternativt kan det være relevant at undersøge muligheden for, at en sådan tillægsværdi opnås gennem etablering af partnerskaber, fx med vandværker, energiproducenter, Danmarks Naturfond eller private virksomheder.

3. Finansiering – trinvis støttesats bør understøtte multifunktionalitet

Indkomsttabet for lodsejeren er den væsentligste årsag til, at der ikke sker skovrejsning på større arealer. Det er således en forudsætning, at støttesatsen sikrer, at omlægningen er rentabel for lodsejeren, og at der tages højde for alle væsentlige omkostninger ved skovrejsning.

I afrapporteringen fra Grøn Skattereform foreslås en støttesats på 92.000 kr. pr. ha svarende til 20 mia. kr. frem mod 2045. Støttesatsen er baseret på et estimat af omkostningerne til etablering, pleje/opskalering af plantemateriale og dækning af indkomsttab. Det fremgår ikke, hvad der mere specifikt ligger til grund for værdiansættelsen af de enkelte elementer i estimatet.

Uanset støttesatsens niveau vil det være formålstjenligt, at den differentieres således, at der skabes incitament til skovrejsning, hvor det tilgodeser flest mulig samfundsmæssigt ønskværdige hensyn.

Støttesatsen bør derfor baseres på tre væsentlige parametre: kompensation for jordværditab, omkostningsdækning til plantning (uanset træartsvalg) og pleje samt opfyldelse af samfundsmæssige behov.

Det er værd at påpege, at private aktører, som ønsker at rejse skov med henblik på handel med CO₂-kreditter på det frivillige kreditmarked, vil miste incitament til at rejse skov, da de næppe vil kunne påvise additionalitet, hvis der indføres en fuldt finansieret national ordning. Dette kan imidlertid imødegås ved at sætte et minimumskrav til skovrejsning på fx 50 ha i regi af den nationale støtteordning.

Endelig bør nævnes, at støtten til skovrejsning igennem en årrække har prioriteret løvskov. En ny tilskudsordning bør sidestille løv- og nåletræsskovrejsninger således, som det også anbefales i afrapporteringen fra Grøn Skattereform. Det vil ikke blot bidrage til kort- og langsigtede klimareduktioner, men også skabe bedre muligheder til forsyning af træ, hvilket er en forudsætning for at fastholde savværk- og tømmerindustri i Danmark. Det vil ligeledes bidrage til at skabe nye arbejdspladser i landdistrikterne.

Det skal endvidere bemærkes, at de 20 mia. kr. med en støttesats på 92.000 kr. pr. ha vil række til 218.000 ha skovrejsning. Hvorledes den resterende del finansieres, fremgår ikke af Svarer-rapporten. Klimaskovfonden og andre private aktører har vist, at der er potentiale ved at inddrage det frivillige kreditmarked i finansieringen af skovrejsning i Danmark.

4. Behov for afklaring på ny ordning

I afrapporteringen fra Grøn Skattereform anbefales en støttesats, som er væsentligt højere end de eksisterende ordninger. Dette vil formentlig indebære, at al skovrejsning, hvor der er givet tilsagn, men som ikke er igangsat, vil blive sat i bero, ligesom det også forventes at indebære et stop for nye ansøgninger om skovrejsning.

Dette vil udfordre skovdyrkningskonsulenter, som risikerer at skulle søge nyt erhverv, og planteskoler, som risikerer omsætningsnedgang og evt. et direkte tab, hvis de skal kassere allerede indkøbte planter, der ikke kan benyttes.

Det anbefales derfor, at der hurtigst muligt opnås afklaring og sikkerhed om rammerne for fremtidens skovrejsningsordninger. Her vil etablering af et minimumskrav på fx 50 ha til ansøgning om skovrejsning i en ny national ordning sikre, at hovedparten af de igangsatte ansøgninger og tilsagn, som er under 50 ha, kan videreføres.

5. Frivillighed og positive incitamenter

I afrapportering fra Grøn Skattereform anbefales det, at skovrejsningen skal ske med en ligelig fordeling mellem nål- og løvskov. Vigtigheden heraf understreges yderligere af, at klimaet kommer til at forandre sig markant over de næste 100 år. Bøgeskoven vil måske ikke være et nationalt kendemærke for kommende generationer.

Den klimamæssige udvikling vil i særlig grad udfordre skovbruget, som planlægger langsigtet. Det er derfor afgørende, at skovrejsning baseres på frivillighed og positive incitamenter. Det gælder både i forhold til omlægningen til skov, men det gælder også i forhold til metodefrihed og frit træartsvalg i forbindelse med skovforvaltningen.

6. Fjern regulatoriske barrierer for skovrejsning

I forhold til de eksisterende skovrejsningsordninger er der en række regulatoriske barrierer, som bør lempes/fjernes:

- De eksisterende skovrejsningsordninger har været forbundet med omstændelige ansøgningsprocedurer og langsom sagsbehandling, hvilket har været en væsentligt medvirkende årsag til, at mange lodsejere ikke etablerer skov. Der bør foretages et administrativt gennemsyn med henblik på at sikre en mere smidig sagsbehandling og godkendelsesprocedure, herunder bl.a. behandlingen af VVM-undersøgelser, som iværksættes ved større skovrejsninger.
- Landbrugsloven forhindrer i dag, at mindre skovejendomme (uden landbrugspligt) kan købe supplerende landbrugsjord til udvidelse af skoven, medmindre skovejendommen samlet set bliver større end 20 ha. I stedet burde landbrugspligten ophæves uafhængigt af skovejendommens areal, hvis der pålægges fredsskovspligt på arealet, da dette er en vedvarende og forpligtende arealbinding.
- Der er i medfør af ligningslovens § 8k ikke fuldt fradrag for anlægsomkostningerne ved skovrejsning i anlægsåret. Reglen har negativ betydning for skovejerenes likviditet. Til sammenligning er der fuld fradragsret i anlægsåret for etablering af læhegn og plantning af energiafgrøder.
- Skovarealer er mange år om at skabe indtægt for ejeren. Manglende regnskabsmæssig dokumentation for indtægt kan medføre, at skovrejsningen bliver vurderet som hobbyvirksomhed frem for erhvervsvirksomhed og dermed underlagt mindre attraktive

skatteregler. Skovrejsning bør sikres en mere hensigtsmæssig skattevurdering i konverteringsfasen fra landbrugsdrift til skovdrift.

- I forbindelse med udarbejdelsen af et nyt skattevurderingssystem er arealanvendelsen blevet fastfrosset med tilhørende fastfrysning af jordskatter. Dette risikerer at vanskeliggøre ændring af arealanvendelsen.

7. Minimal effekt af hugstbegrænsende regulering

I afrapportering for Grøn Skattereform anføres muligheden for hugstbegrænsende regulering i de eksisterende skove som middel til at øge CO₂-optaget i skoven. Denne løsning er imidlertid forbundet med en række udfordringer.

De relevante skovarealer med hugstmodne bevoksninger har haft en positiv effekt på CO₂-optaget de seneste 100 år.

En forskydning af den naturlige hugstcyklus indebærer, at kommende generationer ikke har samme mulighed for at bruge skoven som virkemiddel til den grønne omstilling.

Rent praktisk er nåle- og løvtræsbevoksninger hugstmodne i 10-30 år. Såfremt der indføres en kompensationsordning for private skovejere, vil det være særdeles vanskeligt at påvise, at den hugst, der udskydes, rent faktisk bidrager med et additionelt optag. Hvorvidt en frivillig ordning kan etableres for private skovejere, vil kræve en mere omfattende undersøgelse, hvis det skal bidrage til CO₂-reduktion i punktåret 2030.

Derudover vil det formentlig have en vis lækageeffekt, hvis der ikke udtages træ til den grønne omstilling fra de danske skove.

Det er værd at nævne, at hugstreduktioner må formodes at have en stærkt negativ effekt på skoventreprenører, savværker og andre følgeindustrier og dermed på muligheden for at fastholde arbejdspladser i landdistrikterne.

Afslutningsvis bør det for god ordens skyld nævnes, at de eksisterende skovarealer ikke er en del af de igangværende trepartsforhandlinger, hvor formålet er at finde løsninger for en grøn omstilling af det eksisterende landbrugsareal.

8. Styrket fokus på uddannelse, forskning og innovation

Den globale demografi kommer til at medføre et gigantisk træk på alle tilgængelige ressourcer. Øget produktion af træ er en væsentlig del af den nødvendige omstilling til en bioøkonomi baseret på cirkularitet og (gen)anvendelse af fornybare ressourcer.

En markant forøgelse af det danske skovareal kræver, at der er fokus at uddanne skovfaglig arbejdskraft, skov- og landskabsingeniører og forstkandidater, ligesom der skal fastholdes et stærkt forstfagligt forskningsmiljø.

Træ er en fornybar og biogen ressource. Alt hvad der kan produceres af olie, kan principielt også produceres af træ. Forskning og innovation er afgørende for, at vi løbende kan finde nye anvendelsesformer for træ. En øget træproduktion i Danmark øger behovet for at understøtte forskning og innovation i brug af træ til nye produkter, øget genanvendelse og forlængelse af værdikæderne. Det gælder ikke mindst for de restprodukter, som i dag bruges til energiformål.

I dag afsættes skovens restprodukter til biomasse til energi, hvilket er en forudsætning for en sund driftsøkonomi i skovbruget. På sigt er det muligt at udnytte disse restprodukter til andre værdiskabende formål for både samfundet og skovejeren. Fx er skovrejsningens første produkter af småt dimensioneret tyndingstræ særdeles velegnet til pyrolyse med henblik på biokul, der kan lagre CO₂. Ligeledes kan resttræet indgå i asfaltproduktion eller bearbejdes, så småt dimensioneret træ kan indgå i byggeri i form af krydslamineret tømmer mv.